

Werkinstructie SBJZ

Openbaar

Aan	Directeuren IND
cc	DDMB
Van	Directeur-Generaal IND
Nummer & Titel	WI 2026/13 Bijzondere procedurele waarborgen in de asielprocedure
Kenmerk (digijust)	7676536
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Asielprocedure
Relatie met	Vc C1/3, C1/3.5.1
Publicatiedatum	12-06-2026
Geldig vanaf	12-06-2026
Geldig tot en met	12-06-2027

Disclaimer

De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) gebruikt werkinstructies om een breder onderwerp toe te lichten voor medewerkers van de IND ter ondersteuning van hun werkzaamheden en met als doel om het beleid op een correcte en eenduidige wijze uit te voeren. Deze instructies zijn nadrukkelijk géén beleidsregels, maar procedurele instructies en zijn dan ook niet bedoeld als vervanging van de bepalingen in de Vreemdelingencirculaire 2000 of de Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een instructie af te wijken.

Inhoud

1. Inleiding/leeswijzer.....	2
2. Welke vreemdelingen behoeven bijzondere procedurele waarborgen?	2
3. Wanneer wordt noodzaak bijzondere procedurele waarborgen vastgesteld?	2
4. Bronnen voor vaststellen noodzaak bijzondere procedurele waarborgen	3
5. Medisch onderzoek/advies horen en beslissen	3
6. Waar en hoe worden bijzondere procedurele waarborgen vastgesteld?.....	4
7. Wat is passende ondersteuning?.....	4
8. Wat als de vreemdeling niet kan worden gehoord?	6
9. Verandering van procedure, beslistermijn en besluitvorming.....	7
10. Informatie-uitwisseling	8

1. Inleiding/leeswijzer

Het Asiel- en Migratiepact verplicht lidstaten om zo spoedig mogelijk na te gaan of er eerste aanwijzingen zijn dat de vreemdeling bijzondere procedurele waarborgen behoeft. Zo spoedig mogelijk nadat het verzoek is gedaan, moet een voorlopige beoordeling plaatsvinden. Binnen 30 dagen moet een definitieve beoordeling worden gemaakt over de eventuele kwetsbaarheid van de vreemdeling.¹ Wanneer kwetsbaarheid wordt geconstateerd, moeten de lidstaten de kwetsbare vreemdeling passende steun bieden en rekening houden met bijzondere opvangbehoeften.

Deze werkinstructie biedt handvatten voor de wijze waarop de IND kwetsbaarheden identificeert en procedurele ondersteuning biedt. Hierbij komt ook het medisch advies horen en beslissen aan de orde.

Deze werkinstructie is van toepassing op alle asielaanvragen die worden ingediend vanaf 12 juni 2026. Voor deze zaken is er geen aparte werkinstructie Medische problematiek en horen en beslissen in de asielprocedure meer.

2. Welke vreemdelingen behoeven bijzondere procedurele waarborgen?

In overweging 17 van de preambule van de procedureverordening is vermeld dat sommige verzoekers bijzondere procedurele waarborgen kunnen behoeven, op grond van, onder meer, hun leeftijd, gender, seksuele gerichtheid, genderidentiteit, handicap, ernstige lichamelijke of geestelijke ziekten of aandoeningen, ook wanneer die een gevolg zijn van foltering, verkrachting of andere ernstige vormen van psychologisch, fysiek, seksueel of gender gerelateerd geweld.

Niet elke vreemdeling waarbij sprake is van een of meerdere van deze omstandigheden zal per definitie kwetsbaar zijn en procedurele ondersteuning nodig hebben. Wel is extra alertheid geboden wanneer een of meerdere van deze omstandigheden worden gesignaleerd. Overigens kan een vreemdeling niet tot een van deze categorieën behoren, maar juist wel kwetsbaar zijn. De IND moet steeds beoordelen of, en zo ja, welke ondersteuning in de procedure nodig is. Het hebben van aandacht voor elk individu en het waar nodig toepassen van maatwerk staan daarom voorop.

In bijlage 1 bij deze werkinstructie is een lijst opgenomen met indicatoren/bijzonderheden die een uitwerking zijn van de in de verschillende verordeningen genoemde omstandigheden. Wanneer sprake is van een van deze indicatoren of bijzonderheden, is het mogelijk dat de vreemdeling bijzondere procedurele waarborgen behoeft. Let wel, deze lijst van indicatoren is niet-limitatief.

3. Wanneer wordt noodzaak bijzondere procedurele waarborgen vastgesteld?

Geen aparte administratieve procedure

Vooraf: voor de beoordeling of een vreemdeling kwetsbaar is en bijzondere procedurele waarborgen behoeft, is geen aparte administratieve procedure in het leven geroepen. De Asielprocedureverordening laat deze ruimte.² Het oordeel hierover is dan ook geen zelfstandig, schriftelijk besluit en hiertegen staan geen rechtsmiddelen open.

OVA

De IND voert als onderdeel van de screening tijdens het OVA-proces (Ontvangen en Voorbereiden Asielaanvraag) binnen drie dagen na het kenbaar maken van het asielverzoek

¹ Dit volgt uit artikel 20 van de Asielprocedureverordening.

² Art. 20, eerste lid van de Asielprocedureverordening.

een voorlopige kwetsbaarheidsbeoordeling uit. In het geval van een formele screening op grond van de Screeningsverordening wordt door middel van een vinkje ja/nee op het screeningsformulier vastgelegd of er relevante informatie is gesignaleerd over eventueel geconstateerde kwetsbaarheden die kunnen leiden tot speciale (procedurele) behoeften. De inhoudelijke informatie over deze kwetsbaarheden worden gedeeld in de IND-systemen.

Asieltriage

Mede op basis van de voorlopige check op kwetsbaarheid tijdens de OVA, wordt in de asieltriage de beoordeling afgerond of de vreemdeling bijzondere procedurele waarborgen behoeft. De benodigde procedurele waarborg(en) wordt/worden geregistreerd in INDiGO.

Voortzetting beoordeling van behoefte aan procedurele waarborgen

Artikel 20, derde lid van de procedureverordening bepaalt dat de beoordeling of een vreemdeling bijzondere procedurele waarborgen behoeft, opnieuw wordt uitgevoerd in geval van belangrijke wijzigingen in de omstandigheden van de vreemdeling of indien na afronding van de beoordeling blijkt dat er toch behoefte is aan bijzondere procedurele waarborgen.

Kwetsbaarheid en een behoefte aan één of meer procedurele waarborgen kunnen zich op elk moment in de asielprocedure voordoen of openbaren. Zo kan het voorkomen dat een vreemdeling op het moment van de aanmelding niets mankeert, maar op de dag van het gehoor ziek is geworden. Ook kan het zijn dat een kwetsbaarheid eerst niet als zodanig naar voren komt, maar dat tijdens het gehoor duidelijk wordt dat een vreemdeling bijvoorbeeld slachtoffer is van geweld. Ook via derden kan nieuwe informatie beschikbaar komen. In deze gevallen zal in het stadium van het gehoor moeten worden beoordeeld of en zo ja, welke procedurele ondersteuning nodig is.

Deze beoordeling van kwetsbaarheid en behoefte aan bijzondere procedurele waarborgen vergt daarom continue alertheid en afweging van de medewerker die contact heeft met de vreemdeling en/of verantwoordelijk is voor een volgende stap in de asielprocedure.

Bij elke volgende stap in de asielprocedure moet de medewerker niet alleen de minuut, maar het hele dossier van de vreemdeling op informatie bezien die relevant is voor de beoordeling of er sprake is van een kwetsbare vreemdeling en er een behoefte aan een bijzondere procedurele waarborg is.

4. Bronnen voor vaststellen noodzaak bijzondere procedurele waarborgen

Bij de vaststelling of sprake is van een kwetsbare vreemdeling die passende steun behoeft, kan het volgende worden betrokken:

- Informatie en indicaties vanuit de OVA;
- Eigen waarnemingen door de IND-medewerker tijdens of rondom het gehoor;
- Verklaringen;
- Indicatoren/bijzonderheden genoemd in bijlage 2;
- Signalen van partners in het asielproces (bijvoorbeeld COA, Nidos, beveiliging, VWN, advocaat);

Indien en voor zover van toepassing: het medisch advies horen en beslissen (zie de volgende paragraaf).

5. Medisch onderzoek/advies horen en beslissen

Welke bijzondere procedurele waarborgen nodig zijn, wordt in de asielprocedure allereerst vastgesteld in de asieltriage. Daarbij wordt – in het kader van het bepalen welke procedurele waarborgen nodig zijn – bezien of een medisch onderzoek horen en beslissen moet worden opgestart.

De IND gaat terughoudend om met het opstarten van medisch onderzoek horen en beslissen. De IND initieert dit wanneer er concrete indicaties zijn dat de vreemdeling

mogelijk niet in staat is om een persoonlijk onderhoud te hebben. Deze concrete indicaties zijn in de eerste plaats gelegen in overgelegde medische documenten. Daarnaast kunnen sterke signalen vanuit met name de OVA dat de vreemdeling niet in staat is om een persoonlijk onderhoud te hebben, ertoe leiden dat een medisch onderzoek horen en beslissen wordt opgestart.

Er wordt in beginsel geen medisch onderzoek horen en beslissen opgestart in het geval de vreemdeling de AMbV-procedure, een volgende asielprocedure of de procedure 'niet-ontvankelijk' doorloopt.

Zoals in de Werkinstructie Asieltriage is vermeld, worden naar aanleiding van de uitkomst van het medisch onderzoek horen en beslissen de vervolgstappen in de triage gezet. triage op pauze gezet in afwachting van de uitslag van het onderzoek. Direct nadat het medisch advies horen en beslissen is gegeven, wordt de triage hervat.

Doel van het medisch advies horen en beslissen is:

- Het vaststellen van eventuele functionele beperkingen bij vreemdelingen die voortkomen uit psychische en/of fysieke problematiek en die zouden kunnen leiden tot het niet of onvoldoende (d.w.z. niet coherent, consistent en compleet) kunnen verklaren over het asielrelaas;
- Het adviseren van de IND over deze beperkingen bij het gehoor en het beslissen op de asielaanvraag.

6. Waar en hoe worden bijzondere procedurele waarborgen vastgesteld?

Na afronding van de OVA en de asieltriage legt de hoor- en beslismedewerker in de minuut vast of de vreemdeling passende steun nodig heeft en of deze is geboden. Uit het dossier, met name ook uit het rapport van gehoor, moet vervolgens blijken dat en op welke wijze procedurele ondersteuning is geboden. Zo moet uit het rapport van gehoor blijken wanneer extra pauzes zijn ingelast, extra uitleg is gegeven of de vreemdeling de gelegenheid is gegeven af en toe op te staan en te lopen vanwege fysieke klachten.

Let wel, het is niet de bedoeling dat in de minuut of elders in het dossier expliciet het label 'kwetsbaar' of 'niet kwetsbaar' wordt gehanteerd. Zoals eerder opgemerkt betreft de beoordeling of een vreemdeling kwetsbaar is en passende steun nodig heeft, immers geen formele procedure met een besluit dat de vreemdeling kan aanvechten. Bovendien kan het een tijdelijke situatie betreffen. Wel worden de benodigde procedurele waarborgen geregistreerd.

7. Wat is passende ondersteuning?

Meerdere waarborgen voor vreemdelingen in de asielprocedure zijn verankerd in de wet- en regelgeving. Ook zijn in de praktijk al vormen van procedurele ondersteuning ingebed. Voorbeelden hiervan zijn het recht op rechtsbijstand, het recht op een tolk, speciale regels met het oog op niet-begeleide minderjarigen en bestaande werkafspraken ten aanzien van slachtoffers van mensenhandel en hoogzwangere vrouwen.

Wanneer sprake is van kwetsbaarheid en de vreemdeling naast de in de asielprocedure ingeboden waarborgen (extra) ondersteuning nodig heeft, moet de IND hieraan invulling geven en maatwerk leveren. De IND bepaalt welke steun wordt geboden en welk maatwerk wordt geleverd.

Het is niet goed mogelijk om in voorschriften te vervatten welke ondersteuning passend is. Dit is niet nader gedefinieerd in de verordening. De asielprocedure an sich is ingericht op het bieden van waarborgen en ondersteuning, o.a. door de inzet van daartoe opgeleide medewerkers. Wat in het individuele geval aanvullend nodig is, is ter beoordeling aan de IND

en een kwestie van maatwerk. De ondersteuning moet immers op de persoon van de vreemdeling en zijn situatie worden toegespitst. In de praktijk kan de passende ondersteuning variëren van het houden van extra pauzes tijdens het gehoor, het geven van extra uitleg, het toestaan dat een vreemdeling met rugklachten tijdens het gehoor opstaat en door de kamer loopt en het begeleiden van een slechtziende vreemdeling van de wachtruimte naar de hoorkamer tot het 'horen op locatie'.

Verzoeker kan worden gehoord

Uitgangspunt is dat een vreemdeling wordt gehoord. Het gaat erom dat de vreemdeling in staat wordt gesteld zo goed mogelijk zijn relaas te doen, waarbij de behandeling van de aanvraag niet onnodig lang duurt.

Bezien moet worden of er medische beperkingen zijn en zo ja, welke voorzieningen nodig zijn om ondanks die beperkingen een gehoor te kunnen houden. De triage bepaalt hoeveel tijd voor het gehoor wordt gepland.

Voorzieningen te treffen voorafgaand aan het gehoor

Bij te treffen voorzieningen voorafgaand aan het gehoor valt verder te denken aan:

- opschuiven van de termijn waarbinnen het gehoor kan worden gehouden;
- aanwezigheid vertrouwenspersoon of familie (of juist geen familie);
- aanwezigheid van de gemachtigde;
- houden van gehoor op een andere dan een IND-locatie;
- rekening houden met planning van gehoor in verband met mogelijke medicijnen (bijv. slaapmiddelen). Daarom is het belangrijk om altijd tijdens het gehoor te vragen of iemand medicatie gebruikt.

Maar deze opsomming is niet limitatief. Het is aan de IND – zo nodig in overleg met de gemachtigde – om oplossingen en voorzieningen te bedenken, en maatwerk toe te passen.

De mate waarin alternatieven kunnen of moeten worden toegepast, is afhankelijk van de individuele zaak. Zo kan het zijn dat een vreemdeling met psychische problemen makkelijk praat over zijn identiteit en nationaliteit of het leven van alledag en minder makkelijk over trauma-gerelateerde aspecten. Met dat laatste dient kenbaar rekening te worden gehouden tijdens het gehoor, bijvoorbeeld door het nemen van extra pauzes, het stellen van meer gesloten vragen of het meer inleiden van vragen over een gevoelig onderwerp.

Als de vreemdeling wordt gehoord, dan moet uit het dossier blijken welke extra voorzieningen voor het uitvoeren van het gehoor al dan niet noodzakelijk zijn geacht. Eventueel kan nog contact worden opgenomen met de gemachtigde om te bezien hoe deze voorzieningen gestalte kunnen krijgen. Gemachtigde kan vanzelfsprekend ook het gehoor bijwonen.

Uit het rapport van gehoor moet blijken dat en op welke wijze de speciale voorzieningen daadwerkelijk zijn toegepast, hoe rekening is gehouden met de aanwezige beperkingen en hoe bijvoorbeeld is getracht maatwerk te leveren.

Het blijft uiteindelijk in alle gevallen, ongeacht de inhoud van het medisch advies of bijvoorbeeld het standpunt van de gemachtigde, de beoordeling en beslissing van de IND om het gehoor al dan niet te laten doorgaan. Tegen deze beslissing is geen bezwaar of beroep mogelijk. De advocaat kan dit in beroep tegen de eventuele afwijzing van de aanvraag naar voren brengen.

Voorzieningen gedurende het gehoor

Wat de benodigde voorzieningen tijdens het gehoor betreft wordt indien van toepassing aangesloten bij wat hierover is vermeld in het medisch advies. Verder kan waar van toepassing worden gedacht aan:

- regelmatig pauzeren, de vreemdeling laten opstaan/rondlopen tijdens het gehoor;
- regelmatig terugkoppelen van hetgeen is verklaard;

- mate van doorvragen op specifieke onderwerpen van het relaas;
- rekening houden met verminderd vermogen om coherent en consistent te verklaren (door bijvoorbeeld op een rustige manier door te vragen als de vreemdeling iets niet duidelijk verwoordt, vragen verduidelijken of op een andere manier stellen);
- rekening houden met verminderd geheugen (zaken herhalen, checkvragen stellen, iemand geruststellen als diegene niet alle details meer weet);
- in overleg met gemachtigde en vreemdeling afwijken van gemaakte afspraken (bijvoorbeeld omdat een vreemdeling uitgebreid aan het verklaren is over trauma-gerelateerde onderwerpen, terwijl eerder was afgesproken om het gehoor in tijd te beperken).

Ook dit is geen limitatieve opsomming. Tijdens het gehoor kunnen zich immers allerlei situaties voordoen waarop de medewerker op dat moment moet inspelen. Het is van belang dat de IND-medewerker emotionele reacties of ander opvallend gedrag van de vreemdeling tijdens het gehoor noteert en ook laat zien hoe hij daarop heeft gereageerd, zodat het rapport van het nader gehoor een goed en volledig beeld geeft van het verloop van het gehoor.

Alsnog/opnieuw een medisch onderzoek horen en beslissen

Indien de IND-medewerker tijdens het gehoor constateert dat mogelijk sprake is van ernstige (psychische) problematiek die mogelijk interfereert met het vermogen te verklaren, kan hij tot de conclusie komen dat het onwenselijk is het gehoor voort te zetten. Daartoe dient hij in te schatten of het gehoor op dat moment met voldoende zorgvuldigheid kan plaatsvinden. Dit geldt ook wanneer een medisch advies is afgegeven dat horen in beginsel mogelijk is. Zo nodig wordt de medisch adviseur opnieuw of alsnog om advies gevraagd.

8. Wat als de vreemdeling niet kan worden gehoord?

Alleen ernstige tot zeer ernstige medische beperkingen zullen leiden tot een medisch advies om (voorlopig) niet te horen.

Wanneer de medisch adviseur concludeert dat de vreemdeling (nog) niet kan worden gehoord, stelt hij een revisietermijn voor. Dit betekent niet dat de IND gedurende die termijn slechts kan afwachten. De IND kan zich bijvoorbeeld via contact met gemachtigde op de hoogte stellen van relevante ontwikkelingen en naar aanleiding van nieuwe informatie vervolgstappen nemen.

Is het advies dat de verzoeker (vooralsnog) niet kan worden gehoord, dan is van belang om na te denken over, en actie te ondernemen gericht op voorzieningen die kunnen worden getroffen om de verzoeker te kunnen horen en – afhankelijk van de individuele situatie – alternatieven voor het afnemen van een gehoor. Een vorm van passende ondersteuning kan in een uiterst geval zijn dat de vreemdeling schriftelijk wordt 'gehoord'.

Het is van groot belang om van begin af aan aan een goede, volledige dossieropbouw te doen, zodat uiteindelijk inzichtelijk is dat alle mogelijk inspanningen zijn geleverd om verzoeker in staat te stellen om te verklaren en/of op andere wijze het asielrelaas te achterhalen.

Alternatieve vormen van informatievergaring

In het geval dat duidelijk is dat een vreemdeling blijvend niet kan worden gehoord of een verslag van gehoor, ondanks de extra voorzieningen die zijn toegepast, toch geen volledig beeld geeft van het relaas van een vreemdeling, is het nodig om gebruik te maken van alternatieve of aanvullende vormen van informatievergaring.

Hierbij kan worden gedacht aan de volgende vormen van informatievergaring:

- gebruik van gehoren/informatie van familieleden;
- informatie van behandelaar (voorzover mogelijk i.v.m. beroepsgeheim);
- via individueel onderzoek door de Minister van Buitenlandse Zaken;

- opvraag van informatie (bijv. gehoorverslag) in een ander Dublin-land, wanneer de vreemdeling daar eerder asiel heeft aangevraagd;
- informatie via gemachtigde, Vluchtelingenwerk, Nidos en/of vertrouwenspersoon (al dient wel duidelijk te zijn op welke wijze de informatie is verkregen en of de IND niet op soortgelijke wijze de informatie zou kunnen verkrijgen);
- op schrift stellen van het relaas door de vreemdeling.

Ook hier is weer geen sprake van een limitatieve opsomming. Als gebruik wordt gemaakt van andere bronnen, moet worden bezien of nadere vraagstelling aan de vreemdeling mogelijk is (bijvoorbeeld naar aanleiding van een geschreven relaas).

De IND moet, voordat kan worden beslist, kenbaar alle redelijke inspanningen hebben verricht die in het gegeven geval gevraagd kunnen worden om de asielmotieven van de vreemdeling en de voor de beoordeling daarvan relevante gegevens op een alternatieve wijze te achterhalen. Pas nadat andere vormen van passende informatievergaring zijn verricht of uitgeput, kan worden beslist.³

9. Verandering van procedure, beslistermijn en besluitvorming

Verandering van procedure

Wanneer tot het oordeel wordt gekomen dat een vreemdeling die zich in de versnelde procedure of grensprocedure bevindt, in die procedure niet op grond van de noodzakelijke procedurele waarborgen de nodige steun kan krijgen, dan wordt deze procedure niet of niet langer op de vreemdeling toegepast.

Verlengen van de beslistermijn

De beslistermijn van zes maanden die in de reguliere asielprocedure procedure geldt, kan worden verlengd met zes maanden wanneer de vertraging duidelijk en uitsluitend kan worden toegeschreven aan het feit dat de verzoeker de krachtens artikel 9 op hem of haar rustende verplichtingen niet nakomt (art. 25, 5^e lid, sub c, Procedureverordening). Kan een verzoeker langdurig niet worden gehoord, dan kan in verband daarmee de beslistermijn worden verlengd.

Als het einde van de (verlengde) beslistermijn nadert of als op grond van medische informatie kan worden geconcludeerd dat geen verbetering in de situatie van de vreemdeling te verwachten is, kan een beslissing op het asielverzoek worden genomen.

Besluitvorming in zaken van vreemdelingen met psychische problemen

Van belang bij het nemen van een beslissing is te beseffen dat een vreemdeling met medische/psychische problemen mogelijk niet in staat is gebleken om coherent en consistent te verklaren. Deze situatie zal zich ook met inachtneming van de extra voorzieningen bij het gehoor nog steeds kunnen voordoen.

Bij de beoordeling van de geloofwaardigheid houdt de IND rekening met de individuele situatie en omstandigheden van de vreemdeling. Zie hiervoor de werkinstructie inzake de geloofwaardigheidsbeoordeling (asiel). Onder andere de (mentale, fysieke, intellectuele etc.) toestand van de vreemdeling speelt een rol tijdens het proces van besluitvorming. In de geloofwaardigheidstoets die volgt uit artikel 31, zesde lid, van de Vw moet rekening gehouden worden met het referentiekader van de vreemdeling, waaronder in voorkomende gevallen ook eventuele psychische problemen dienen te worden begrepen.

Uitgangspunt is en blijft dat ook de vreemdeling die stelt psychische problemen te hebben zijn nationaliteit, identiteit en herkomst aannemelijk dient te maken. Afhankelijk van de

³ Zie ABRvS 26 augustus 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2057, r.o. 2.3 en 2.4.

toestand van de vreemdeling kan het aan de IND zijn om daar nader onderzoek naar te doen.⁴

Het is en blijft ook aan de vreemdeling om aannemelijk te maken dat hij bij bescherming behoeft. Dat een vreemdeling niet kan worden gehoord maakt niet dat moet worden afgeweken van dit standpunt. De situatie dat een vreemdeling (blijvend) niet in staat is te worden gehoord, kan echter maken dat het juist aan de IND is om nader onderzoek naar een asielaanvraag te doen, in plaats van aan een vreemdeling om aannemelijk te maken dat hij in aanmerking komt voor internationale bescherming.⁵

Tot slot is van belang om in de besluitvorming inzichtelijk te maken dat en hoe rekening is gehouden met het referentiekader en de medische/psychische toestand van de vreemdeling en welke mogelijkheden zijn verkend om het asielrelaas van de vreemdeling inzichtelijk te krijgen indien de vreemdeling niet (volledig) kon worden gehoord.

Blijvend geen asielmotieven voorhanden

Als een vreemdeling blijvend niet kan worden gehoord over zijn asielmotieven, en via andere manieren ook geen informatie over de asielmotieven naar voren is gekomen, kan op de aanvraag worden beslist.⁶

Art. 13, 11^e lid, sub a van de Procedureverordening bepaalt dat kan worden afgezien van het onderhoud over de ontvankelijkheid of van het inhoudelijk onderhoud, indien een positieve beslissing kan worden genomen met betrekking tot de vluchtelingenstatus of de subsidiaire-beschermingsstatus op basis van het beschikbare bewijsmateriaal, mits de subsidiaire-beschermingsstatus dezelfde rechten en voordelen biedt als de vluchtelingenstatus.

Wanneer een vreemdeling vanwege psychische problematiek niet aannemelijk weet te maken dat hij heeft te vrezen voor vervolging of ernstige schade en de IND via andere passende vormen van informatievergarig tevergeefs redelijke inspanningen heeft verricht om onderzoek te doen naar het relaas, is er geen grondslag voor internationale bescherming.⁷ De consequentie is dan dat de asielaanvraag wordt afgewezen. Overigens kan het natuurlijk zijn dat een aanvraag op andere gronden kan worden ingewilligd, indien die andere gronden maken dat er een rechtsgrond voor verlening van internationale bescherming aannemelijk is gemaakt.

Verder moet in bepaalde gevallen ambtshalve worden getoetst of een vreemdeling in aanmerking komt voor uitstel van vertrek op grond van artikel 64 Vw. Ook bestaat de mogelijkheid van het indienen van een verzoek om toepassing van artikel 64 Vw of een reguliere aanvraag voor medische behandeling.

10. Informatie-uitwisseling

Voor het registreren van benodigde procedurele waarborgen is er in INDiGO een voorziening getroffen. Voor de interne informatie-uitwisseling van signalen die raken aan kwetsbaarheid, wordt, zoals eerder aangegeven, de minuut benut.

Externe informatie-uitwisseling

Ingevolge de artikelen 107 en 107a Vw mogen die persoonsgegevens worden verstrekt aan bestuursorganen, die zij nodig hebben voor de uitvoering van hun taak, en geldt voor bijzondere persoonsgegevens dat deze kunnen worden verwerkt voor zover deze

⁴ Zie ABRvS 25 september 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3234

⁵ Zie ABRvS 26 augustus 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2057

⁶ Zie Rb Den Haag, zittingsplaats Middelburg 2 april 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:4877, r.o. 14, bekrachtigd door de ABRvS (ECLI:NL:RVS:2024:2521)

⁷ Zie bijv. ABRvS 24 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2815, r.o. 6.4, en ook ABRvS 13 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3457, r.o. 4.

noodzakelijk zijn voor de doelmatige en doeltreffende uitvoering van onder andere de toelating, het verblijf en de uitzetting van vreemdelingen.

Signalen met betrekking tot de kwetsbaarheid van een vreemdeling mogen op grond van de Vw dan ook worden doorgegeven aan een ketenpartner als het COA wanneer deze nodig zijn voor de uitvoering van hun taken. Daarbij geldt dat alleen de informatie wordt verstrekt die strikt noodzakelijk is voor die ketenpartner.

Het waar mogelijk delen van signalen omtrent kwetsbaarheid van een vreemdeling met het COA is ook daarom van belang omdat de Opvangrichtlijn een vergelijkbare verplichting kent ten aanzien van kwetsbare vreemdelingen: zo snel mogelijk (binnen 30 dagen na het doen van het verzoek om internationale bescherming) moet een individuele beoordeling van de bijzondere opvangbehoeften worden uitgevoerd.

Het delen van informatie tussen COA en IND binnen de grenzen van artikel 107 en 107a Vw vindt binnen de OVA en asieltriage plaats via het Vreemdelingenbeeld.

Ook de hoor- en beslismedewerker van de IND die bepaalde kwetsbaarheden signaleert bij een vreemdeling, dient deze zo snel mogelijk binnen de grenzen van artikel 107 en 107a Vw door te geleiden naar het COA (en zo nodig naar andere partners in de keten van het asielproces) en hiervan een aantekening te maken in de minuut.

Bijlage 1

Indicatoren/bijzonderheden (niet-limitatief) in het kader van kwetsbaarheid zijn:

Fysiek

(hoog)zwanger, gehandicapt, doof / slechthorend, blind / slechtziend, stotteren, ernstige medische aandoeningen (waaronder diabetes, nierdialysepatiënt), (structureel) medicijngebruik, lichamelijk uitgeput (bv ten gevolge van de reis), rolstoelgebruik / slecht ter been

Psychisch

verward, vermoeid, gespannen, nerveus, angstig, agressief, suïcidaal, getraumatiseerd, depressief, e.d.

Verklaringen

slachtoffer van psychisch, fysiek of seksueel geweld, marteling, foltering, mensenhandel, heftige reis, e.d.

Verstandelijk

analfabeet, ongeschoold, laaggeschoold, verstandelijk beperkt, niet zelfredzaam

Overige

leeftijd (jong/oud), alleenstaande vrouw, LHBT's, behoren tot kwetsbare minderheid, naaste verloren